

6.9.2021

Valtiovarainministeriö

Lausunto hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta 23.6.2021 (VN/16645/2021)

Esitys kuntien takauskeskuslain muuttamisesta on perusteltu ja kannatettava siltä osin, kun sen tavoitteena on hyvinvointialueiden saaminen Kuntarahoitus Oyj:n rahoituksen ja Kuntien takauskeskuksen takausten piiriin.

Järjestelyllä mahdollistetaan hyvinvointialueille edullinen lainarahoitus uusinvestointien toteuttamiseksi.

Vaikka hyvinvointialueiden rahoitus on valtion vastuulla, niin rahoitus heijastuu myös kuntien rahoitukseen julkisen talouden kokonaissuunnittelun ja kehyksen kautta. Siten hyvinvointialueiden saama edullinen lainaraha merkitsee myös kunnille kilpailukykyisiä korkoehtoja.

Mikäli hyvinvointialueet hankkisivat rahoituksen yleisiltä rahoitusmarkkinoilta esim. liikepankeilta, olisi selvää, että rahan hinta nousisi ja julkisen talouden piirissä se heikentäisi kokonaisrahoitusta ja lisäisi painetta kuntien valtionosuuksien alentamiseen.

Ei kuitenkaan ole hyväksyttävää, että hyvinvointialueiden rahoitukselle myönnettävät takauskeskuksen takaukset lisäävät takauskeskuksen jäsenkuntien vastuita entisestään merkittäväällä tavalla. On epätodennäköistä, että em. takaukset realisoituisivat kunnille maksettavaksi, mutta esitetty järjestely ei ole looginen eikä oikeudenmukainen. Järjestely ei ole sopusoinnussa kuntien itsemääräämisoikeuden kanssa.

Esitetty hyvinvointialueiden rahoitusmekanismi lisäisi kuntien takausvastuita ilman, että niillä on itsellään minkäänlaista mahdollisuutta vaikuttaa vastuiden syntymiseen ja kehittymiseen.

Kuntien olisi kaikissa tilanteissa ainakin saatava rahallinen korvaus takausvastuidensa lisääntymisestä esim. takausprovision muodossa.

Hyvinvointialueiden perustamisen yhteydessä hyvinvointialueiden vastuulle siirtyvät lainat saavat valtion takauksen. Myös jatkossa uusien investointien rahoituksen yhteydessä tulisi noudattaa samaa valtion takauskäytäntöä.

Hyvinvointialueet on otettava takauskeskuksen jäsenyhteisöiksi jos/kun niiden verotusoikeus toteutuu. Tämä mahdollistaisi sen, että kuntien takausvastuut takauskeskuksessa eivät lisääntyisi hyvinvointialueiden rahoituksen seurauksena.

Kuntarahoitus Oyj:n myöntämän takauskeskuksen takaaman rahoituksen tulee jatkossakin olla kokonaisuudessaan nollariskiluokkaan kuuluvaa myös hyvinvointialueiden osalta.

Kuntien investointien edullinen rahoitus on elintärkeää kuntien talouden tasapainotuksessa ja palveluvelvoitteiden hoitamisessa.

Kokkolan kaupunki

Stina Mattila
kaupunginjohtaja

Ben Weizmann
hallintojohtaja